

PŘIPRAVILI A HRAJÍ

Martin Heidegger	Vojta Kubát
Elfriede Heideggerová	Šárka Hauschwitzová
Hannah Arendtová	Iveta Hrdličková
Děkan	Vojtěch Michlík
Udo	Martin Koutský
Schwarz	Robin Knaur
Profesorka	Květa Houdková
Židovský prodavač	Martin Novák
Hlas z rádia	Petr Kopáček
Mefisto	Mária Šviriková

Režie

Petr Kopáček

Scénář

Radovan Burhan

Kostýmy

Šárka Hauschwitzová,
Iveta Hrdličková,
Iveta Krejčírová

Management

Josef Petrželka

KOČOVNÁ FILOSOFICKÁ DIVADELNÍ SPOLEČNOST

PŘI KATEDŘE FILOSOFIE FILOSOFICKÉ FAKULTY MU

Světská pokušení Pána z Heideggeru

aneb

Kdo byl Hitlerův otec?

Kabinet Múz,

9. května 2016

Pár slov o hře

Na tomto místě se většinou snažíme našim divákům stručně přiblížit hlavní filosofické myšlenky, jichž se hra týká. V případě takového myslitele, jakým byl Martin Heidegger, se jedná o zvlášť složitý úkol. Dílo autora, jenž je mnohými označován za jednoho z největších filosofů 20. století, se zestručňuje velice těžko. Přesto se to povedlo Ivanu Blechovi ve *Filosofickém slovníku*, proto případně zájemce odkazujeme na toto dílo. Všechny ty *Dasein*, *Sorge*, *besorgen*, *světliny bytí* a další termíny (které jsou jedněm úplně lhostejné, druhým nahánějí strach, třetí naplňují odporem, neboť Heideggerovy myšlenky rozhodně odmítají uznat – a tu malou zbývající skupinku zvedají radostí ze židle) jsou tam zhuštěny takovým způsobem, že jakýkoli pokus o jejich další zestručnění musí nutně selhat, takže by nezbývalo nic jiného, než inkriminované pasáže doslova opsat.

Tentokrát však chceme upozornit spíše na osobnostní rysy našeho hrdiny a na historické okolnosti jeho života, jimž náleží v naší hře významnější role než jeho filosofii. Heidegger byl údajně velice zdatný turista (tuto vlastnost se nám snad povedlo zachytit alespoň v rovině jeho nerozhodné mysli) a o něco méně zdatný nacist. Míra jeho spolupráce s fašistickým režimem byla a dodnes je předmětem mnoha diskusí. Faktem je, že Heidegger vstoupil roku 1933 do NSDAP, ve které setrval až do roku 1945. Poté se musel zodpovídat před očistnou komisí, která dlouho zkoumala, zda byl přesvědčeným nacistou. Vše skončilo až v roce 1949 (mezitím se Heidegger několikrát psychicky zhroutil), kdy soud rozhodl, že byl „souputník“, a nepostihla jej tedy žádná kárná opatření. Pikantní ovšem je, že navzdory své politické angažovanosti na té nesprávné

straně měl poměr hned se dvěma svými studentkami židovského původu (samozřejmě, s každou v jiném období), Hannah Arendtovou a Elisabeth Blochmannovou.

Vztah s Arendtovou byl pro Heideggera opravdu velice důležitý, neboť s ní udržoval ještě dlouhou dobu korespondenci. Že ona sama částečně na Heideggera ve svém díle navazuje, nás snad ani nemůže překvapit (něco více samozřejmě opět ve *Filosofickém slovníku*, tentokrát z pera Břetislava Horyny).

A Heideggerova manželka Elfriede, za svobodna Petri? Tu by on sám někdy nejspíš nejradši proklel. Byla to dáma, které se pro její rasistické a antisemitské postoje báli sousedé až do samého konce války. Ale jelikož zřejmě neexistují důkazy, že o tom prokletí Martin skutečně přemýšlel, rozhodli jsme se to udělat za něj.

Pokud byste se chtěli o Heideggerovi a jeho filosofii dozvědět opravdu více, můžete sáhnout nejen po již dvakrát zmíněném *Filosofickém slovníku* od kolektivu autorů z Olomouce (1998), ale – pokud máte dost odvahy – i po jeho vlastních dílech, z nichž je nejznámější samozřejmě *Bytí a čas*. Nedostává-li se Vám k tomu potřebného půlročního volna nazbyt, můžete si přečíst kratší shrnutí jeho myšlenek, ovšem stále hutná a podrobná a navíc v angličtině:

<http://plato.stanford.edu/entries/heidegger/>

<http://www.iep.utm.edu/heidegge/>

Vypněte si, prosím, své mobilní telefony a příjemně se bavte.